
Παραγωγική Τεχνητή
Νοημοσύνη και
Νομική Πρακτική

---

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Κέντρο Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης (Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.) του **Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (Ε.Κ.Π.Α.)** σας καλωσορίζει στο Πρόγραμμα Συμπληρωματικής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης και συγκεκριμένα στο πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης με τίτλο **«Παραγωγική Τεχνητή Νοημοσύνη και Νομική Πρακτική»**.

Η ανάγκη συνεχούς επιμόρφωσης και πιστοποίησης επαγγελματικών δεξιοτήτων οδήγησε το **Πρόγραμμα Συμπληρωματικής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (E-Learning)** του Ε.Κ.Π.Α. στο σχεδιασμό των πρωτοποριακών αυτών Προγραμμάτων Επαγγελματικής Επιμόρφωσης και Κατάρτισης, με γνώμονα τη **διασύνδεση της θεωρητικής με την πρακτική γνώση**, αναπτύσσοντας κυρίως, την εφαρμοσμένη διάσταση των επιστημών στα αντίστοιχα επαγγελματικά πεδία.

Στη συνέχεια, σας παρουσιάζουμε αναλυτικά το πρόγραμμα σπουδών για το πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης: **«Παραγωγική Τεχνητή Νοημοσύνη και Νομική Πρακτική»**, τις προϋποθέσεις συμμετοχής σας σε αυτό, καθώς και όλες τις λεπτομέρειες που πιστεύουμε ότι είναι χρήσιμες, για να έχετε μια ολοκληρωμένη εικόνα του προγράμματος.

2. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Σκοπός του προγράμματος είναι η εκπαίδευση των συμμετεχόντων/ουσών, νομικών επαγγελματιών και στελεχών συναφών κλάδων, σχετικά με τις δυνατότητες της Παραγωγικής Τεχνητής Νοημοσύνης (Generative AI) στο πεδίο της νομικής πρακτικής, ώστε να τις κατανοήσουν και να μπορούν να τις αξιοποιήσουν.

Στο πλαίσιο αυτό, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα εξοικειωθούν με βασικές έννοιες όπως η λειτουργία των μεγάλων γλωσσικών μοντέλων, η μηχανική προτροπών (prompt engineering), η αυτοματοποιημένη νομική έρευνα και σύνταξη εγγράφων, καθώς και με την αξιοποίηση εργαλείων Τεχνητής Νοημοσύνης (TN) στην επίλυση διαφορών, το e-discovery και τη σύναψη έξυπνων συμβάσεων (smart contracts). Το πρόγραμμα επιδιώκει την κριτική προσέγγιση ζητημάτων όπως η διαφάνεια και η λογοδοσία των αλγορίθμων, οι ηθικές προκλήσεις και τα ρυθμιστικά πλαίσια που διέπουν τη χρήση TN στη νομική επιστήμη, με έμφαση στον Κανονισμό για την Τεχνητή Νοημοσύνη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (AI Act). Οι συμμετέχοντες/ουσες θα έχουν την ευκαιρία να διαχειριστούν, σε εισαγωγικό έως ενδιάμεσο επίπεδο, σύγχρονα εργαλεία και εφαρμογές Παραγωγικής TN και να εξασκηθούν στην ανάλυση της επίδρασής τους σε πτυχές της νομικής δεοντολογίας, της τεκμηρίωσης, της εκπροσώπησης και της πρόσβασης στις νέες τεχνολογίες. Το πρόγραμμα φιλοδοξεί να ενισχύσει την ικανότητα των νομικών να προσαρμόζονται σε ένα τεχνολογικά εξελισσόμενο επαγγελματικό περιβάλλον, να

διακρίνουν τις δυνατότητες και τους περιορισμούς της Τεχνητής Νοημοσύνης στο νομικό πεδίο και να αξιοποιούν υπεύθυνα και αποτελεσματικά τα σχετικά εργαλεία σε πρακτικά και εργασιακά περιβάλλοντα.

Με την ολοκλήρωση του προγράμματος, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι σε θέση να εντάξουν τεχνολογικές λύσεις Τεχνητής Νοημοσύνης στη νομική τους εργασία, να ερμηνεύουν τις νομικές και ηθικές συνέπειες της χρήσης τους και να συμβάλλουν ενεργά στη διαμόρφωση σύγχρονων και θεσμικά ευαίσθητων προσεγγίσεων στο νομικό επάγγελμα.

3. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΠΟΥ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΔΕΚΤΟΙ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ - ΤΡΟΠΟΣ ΕΝΤΑΞΗΣ

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε αποφοίτους Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης/ΤΕΙ της ημεδαπής και της αλλοδαπής, καθώς και σε απόφοιτους Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης με εμπειρία σε νομικά ή κανονιστικά θέματα.

Το πρόγραμμα απευθύνεται προεχόντως:

- ▶ σε δικηγόρους, νομικούς συμβούλους και ασκούμενους νομικούς που επιθυμούν να αποκτήσουν σύγχρονες δεξιότητες στη χρήση της τεχνητής νοημοσύνης στη νομική πράξη,
- ▶ σε στελέχη νομικών και κανονιστικών υπηρεσιών επιχειρήσεων και οργανισμών που επιδιώκουν να ενισχύσουν την αποδοτικότητα και ακρίβεια των νομικών εργασιών μέσω της ΤΝ,
- ▶ σε δημοσίους υπαλλήλους, στελέχη δικαστικής ή διοικητικής υποστήριξης, υπαλλήλους Ο.Τ.Α. και Αποκεντρωμένων Διοικήσεων που ασχολούνται με νομικά ζητήματα ή ζητήματα ψηφιακής διακυβέρνησης,
- ▶ σε επαγγελματίες της κανονιστικής συμμόρφωσης, της διαχείρισης κινδύνων και της εσωτερικής διερεύνησης που αναζητούν καινοτόμα εργαλεία τεχνολογικής υποστήριξης της νομικής τεκμηρίωσης και ελέγχου.

Η αίτηση συμμετοχής υποβάλλεται ηλεκτρονικά, μέσω της ιστοσελίδας:

<https://elearningekpa.gr/>

4. ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ

Τα προαπαιτούμενα για την παρακολούθηση του Προγράμματος από τους εκπαιδευόμενους είναι:

- ▶ Πρόσβαση στο Διαδίκτυο
- ▶ Κατοχή προσωπικού e-mail
- ▶ Βασικές γνώσεις χειρισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών

5. ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η διδασκαλία στα προγράμματα εξ αποστάσεως επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης του Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης του ΕΚΠΑ διεξάγεται μέσω του διαδικτύου, προσφέροντας στον εκπαιδευόμενο «αυτονομία», δηλαδή δυνατότητα μελέτης ανεξαρτήτως περιοριστικών παραγόντων, όπως η υποχρέωση της φυσικής του παρουσίας σε συγκεκριμένο χώρο και χρόνο.

Το εκπαιδευτικό υλικό του προγράμματος διατίθεται σταδιακά, ανά διδακτική ενότητα, μέσω ειδικά διαμορφωμένων ηλεκτρονικών τάξεων. Κατά την εξέλιξη κάθε θεματικής ενότητας αναρτώνται σε σχετικό link οι απαραίτητες για την ομαλή διεξαγωγή της εκπαιδευτικής διαδικασίας ανακοινώσεις.

Ο εκπαιδευόμενος, αφού ολοκληρώσει τη μελέτη της εκάστοτε διδακτικής ενότητας, καλείται να υποβάλει ηλεκτρονικά, το αντίστοιχο τεστ αξιολόγησης. Τα τεστ μπορεί να περιλαμβάνουν ερωτήσεις αντιστοίχισης ορθών απαντήσεων, πολλαπλής επιλογής, αληθούς/ψευδούς δήλωσης, ή upload, όπου ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να διατυπώσει και να επισυνάψει την απάντησή του. Η θεματική ενότητα μπορεί να συνοδεύεται από τελική εργασία, η οποία διατίθεται κατά την ολοκλήρωση της θεματικής ενότητας (εφόσον το απαιτεί η φύση της θεματικής ενότητας) και αφορά το σύνολο της διδακτέας ύλης.

Παράλληλα, παρέχεται **πλήρης εκπαιδευτική υποστήριξη** δεδομένου ότι ο εκπαιδευόμενος μπορεί να απευθύνεται ηλεκτρονικά (για το διάστημα που διαρκεί το εκάστοτε μάθημα) στον ορισμένο εκπαιδευτή του, μέσω ενσωματωμένου στην πλατφόρμα ηλεκτρονικού συστήματος επικοινωνίας, για την άμεση επίλυση αποριών σχετιζόμενων με τις θεματικές ενότητες και τις ασκήσεις αξιολόγησης ή την τελική εργασία.

6. ΤΡΟΠΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

Σε κάθε διδακτική ενότητα ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να επιλύει και να υποβάλλει ηλεκτρονικά το αντίστοιχο τεστ, τηρώντας το χρονοδιάγραμμα που έχει δοθεί από τον εκπαιδευτή του. Η κλίμακα βαθμολογίας κυμαίνεται από 0 έως 100%. Συνολικά, η βαθμολογία κάθε θεματικής ενότητας προκύπτει κατά το 60% από τις ασκήσεις αξιολόγησης και κατά το υπόλοιπο 40% από την τελική εργασία, η οποία εκπονείται στο τέλος του συγκεκριμένου μαθήματος και εφόσον το απαιτεί η φύση αυτού.

Η χορήγηση του **Πιστοποιητικού Επιμόρφωσης** πραγματοποιείται, όταν ο εκπαιδευόμενος λάβει σε όλα τα μαθήματα βαθμό μεγαλύτερο ή ίσο του 50%. Σε περίπτωση που η συνολική βαθμολογία ενός ή περισσότερων μαθημάτων δεν ξεπερνά το 50%, ο εκπαιδευόμενος έχει τη

δυνατότητα επανεξέτασης των μαθημάτων αυτών μετά την ολοκλήρωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας του προγράμματος. Η βαθμολογία που θα συγκεντρώσει κατά τη διαδικασία επανεξέτασής του είναι και η οριστική για τα εν λόγω μαθήματα, με την προϋπόθεση ότι ξεπερνά εκείνη που συγκέντρωσε κατά την κανονική διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Σε διαφορετική περίπτωση διατηρείται η αρχική βαθμολογία.

7. ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ

Πέρα από την **επιτυχή ολοκλήρωση** του προγράμματος για τη χορήγηση του Πιστοποιητικού απαιτούνται τα εξής:

► **Συμμετοχή του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης**

Η διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης Εκπαιδευόμενου στοχεύει στη διασφάλιση της ποιότητας των παρεχομένων εκπαιδευτικών υπηρεσιών. Συγκεκριμένα, εξουσιοδοτημένο στέλεχος του Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης του ΕΚΠΑ, επικοινωνεί τηλεφωνικώς με ένα τυχαίο δείγμα εκπαιδευόμενων, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν συμμετείχαν στις εκπαιδευτικές διαδικασίες του προγράμματος, εάν αντιμετώπισαν προβλήματα σε σχέση με το εκπαιδευτικό υλικό, την επικοινωνία με τον ορισμένο εκπαιδευτή τους, καθώς και με τη γενικότερη μαθησιακή διαδικασία. Η τηλεφωνική επικοινωνία διεξάγεται με την ολοκλήρωση του εκάστοτε προγράμματος, ενώ η μέση χρονική διάρκειά της συγκεκριμένης διαδικασίας είναι περίπου 2-3 λεπτά.

Σε περίπτωση μη συμμετοχής του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης, εφόσον κληθεί, ή μη ταυτοποίησής του κατά τη διεξαγωγή της, δεν χορηγείται το πιστοποιητικό σπουδών, ακόμα και αν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την εξ αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία.

► **Συμμετοχή του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Εγγράφων**

Ο δειγματοληπτικός έλεγχος εγγράφων διασφαλίζει την εγκυρότητα των στοιχείων που έχει δηλώσει ο εκπαιδευόμενος στην αίτηση συμμετοχής του στο Πρόγραμμα και βάσει των οποίων έχει αξιολογηθεί και εγκριθεί η αίτηση συμμετοχής του σε αυτό.

Κατά τη διάρκεια ή μετά το πέρας του προγράμματος, πραγματοποιείται δειγματοληπτικός έλεγχος εγγράφων από τη Γραμματεία. Ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να είναι σε θέση να προσκομίσει τα απαραίτητα δικαιολογητικά τα οποία πιστοποιούν τα στοιχεία που έχει δηλώσει στην αίτηση συμμετοχής (Αντίγραφο Πτυχίου, Αντίγραφο Απολυτήριου Λυκείου, Βεβαίωση Εργασιακής Εμπειρίας, Γνώση Ξένων Γλωσσών κ.τ.λ.).

Σε περίπτωση μη συμμετοχής του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Εγγράφων, εφόσον κληθεί, ή μη ύπαρξης των δικαιολογητικών αυτών, δεν χορηγείται το πιστοποιητικό σπουδών, ακόμα και αν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την εξ αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία.

► **Αποπληρωμή του συνόλου των διδάκτρων**

Ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να μην έχει οικονομικής φύσεως εκκρεμότητες. Σε περίπτωση που υπάρχουν τέτοιες, το πιστοποιητικό σπουδών διατηρείται στο αρχείο της Γραμματείας, μέχρι την ενημέρωση της για τη διευθέτηση της εκκρεμότητας.

Αναλυτική περιγραφή των παραπάνω υπάρχει στον Κανονισμό Σπουδών:

<https://elearningekpa.gr/regulation>

8. ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

Οι συγγραφείς του εκπαιδευτικού υλικού του συγκεκριμένου προγράμματος είναι οι:

- **Μαχαίρας Χαράλαμπος**, Αρεοπαγίτης ε.τ., LLM - Maritime Law (UCL), Accredited Mediator, CEDR London,
- **Δρακούλης Ιωάννης**, Partner - Risk Regulatory and Forensics στη Deloitte Ελλάδος, με μεταπτυχιακές σπουδές στην πληροφορική και στη νομική επιστήμη.

9. ΠΩΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΕΤΑΙ Η ΥΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης περιλαμβάνει **3 θεματικές ενότητες (μαθήματα)**.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Μάθημα - Εισαγωγή στην Παραγωγική Τεχνητή Νοημοσύνη για Νομικούς: Θεμελιώδεις Έννοιες και Πρακτικές Εφαρμογές

Διδακτική Ενότητα 1: Βασικά Βήματα Χρήσης - Αρχές Λειτουργίας Τεχνητής Νοημοσύνης

Διδακτική Ενότητα 2: TN στην Καθημερινή Νομική Πρακτική

Διδακτική Ενότητα 3: Παραγωγική TN και Νομική Πρακτική: Ηθικές και Νομικές Επιπτώσεις της TN στο Δίκαιο

Μάθημα - Παραγωγική Τεχνητή Νοημοσύνη και Νομική Έρευνα

Διδακτική Ενότητα 1: Μηχανική Προτροπών (Prompt Engineering) για Νομικούς

Διδακτική Ενότητα 2: Νομική Έρευνα με TN

Διδακτική Ενότητα 3: Αυτοματοποιημένη Σύνταξη Νομικών Εγγράφων με TN

Μάθημα - E-Discovery, Blockchain και Τεχνητή Νοημοσύνη στη
Σύγχρονη Νομική Πρακτική

Διδακτική Ενότητα 1: E-Discovery και TN στη Δικηγορική Πρακτική

Διδακτική Ενότητα 2: Blockchain, Έξυπνα Συμβόλαια και TN στη Νομική Πρακτική

Διδακτική Ενότητα 3: Χρήση TN στις Νομικές Διαπραγματεύσεις και τη Διαμεσολάβηση

Διδακτική Ενότητα 4: Στρατηγική Λήψη Αποφάσεων με TN στη Νομική Πρακτική